

Motion till riksdagen 2018/19:2063

av **Jan Björklund m.fl. (L)**

Ett tydligt avstånd till populism och diktaturer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges utrikespolitik ska ha demokrati som övergripande mål och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inte får vika sig av bekvämlighetsskäl i utrikespolitiken när demokrati och mänskliga rättigheter kränks och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige aktivt bör arbeta för att utesluta diktaturer ur FN:s råd för mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenska ambassader i diktaturer bör bli frizoner för demokratiaktivister och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utrikespolitiken ska koncentrera arbetet för kvinnors och hbtq-personers rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flickors och kvinnors friheter, rättigheter och möjligheter ska genomsyra den svenska kampen för mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka inom EU för att mänskliga rättigheter efterföljs och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Det går en våg av antiliberala idéer över världen. Populistiska och auktoritära strömningar vinner anhängare. Centrala liberala värden som öppenhet, demokrati, frihandel och jämställdhet hotas från flera olika håll. Det är därför inte okontroversiellt, men högst nödvändigt, att svensk utrikespolitik ska ha demokrati som övergripande mål.

Vi vill stärka världens demokratier och öka engagemanget för de mänskliga rättigheterna. Globalisering, frihandel och internationellt samarbete skapar fantastiska möjligheter för demokrati och mänskliga rättigheter. Världen behöver ett mer transparent, handlingskraftigt och trovärdigt FN. Europa behöver ett EU som står upp mot populism och värnar demokratin. Det är därför nödvändigt att Sverige inte vacklar på den internationella scenen. Sverige ska gå i täten för demokrati – emot extremism.

Demokrati ska vara Sveriges övergripande mål i utrikespolitiken

Många länder i Europa har urholkat viktiga liberala värderingar. Populism och främlingsfientlighet växer. Vi ser denna utveckling inte minst i Ryssland, Ungern, Polen, och Turkiet. Vindar blåser också in över Sverige. Som liberaler måste vi ta ställning till de stora risker och problem som antidemokrati och populism innebär. Det måste vara Sveriges övergripande mål för svensk utrikespolitik att stå rakryggade mot populism och extremism.

Demokrati är det enda system som kan förenas med mänskliga fri- och rättigheter. Yttrandefrihet, politisk frihet, rösträtt och äganderätt är nödvändiga i ett fritt samhälle. Sveriges utrikespolitik ska arbeta aktivt för demokratisering. Vi ska inte vara tysta när de mänskliga rättigheterna kränks. Detta gäller både nationellt, inom EU och i FN. Därför anser vi att Sveriges utrikespolitiska politik ska präglas av en stark röst som inte accepterar diktaturer, högerpopulism och främlingsfientlighet internationellt.

Vi ska inte ge med oss när Saudiarabien röstas in i rådet för kvinnors rättigheter. Vi ska inte vara tysta när EU föreslår handelsavtal med Kuba som försvagar en redan förtryckt oppositions möjligheter att verka för demokratiska reformer. Vi ska inte vara ett av de länder som finansierar terror och förtryck i Palestina. Sverige ska vara garanten för demokrati och mänskliga rättigheter.

Sverige ska vara ett föredöme utomlands

Det bör finnas ett demokratikrav för medlemskap i FN:s råd för mänskliga rättigheter. Om rådet fortsätter att fungera som nu så saknar den all legitimitet. Vår utrikespolitiska röst måste sätta stopp för diktaturer att sitta i rådet för mänskliga rättigheter (UNHRC). Det är inte rimligt att länder med uppgift att granska hur andra uppfyller mänskliga rättigheter själva bryter mot dem. Samma sak bör även gälla för Nato, en organisation som tillkom för att skydda den västerländska demokratin borde ställa krav på demokrati för medlemskap.

Vidare bör svenska ambassader tydligare prioritera arbetet för att främja demokrati och mänskliga rättigheter. Den svenska rösten utomlands måste också prioritera värderingar, inte bara nationella intressen. Våra ambassader i icke-demokratiska länder ska ha en särskild uppgift att stötta den demokratiska oppositionen på plats och vi bör även sätta tryck på de olika EU-delegationerna världen över att agera på samma sätt. Liberalerna föreslår att svenska ambassader i diktaturer bör bli frizoner där demokratiaktivister kan kommunicera genom att låna datorer och få tillgång till censurerade dagstidningar och böcker.

EU måste vara ett demokratiskt föredöme

EU måste rakryggat stå fast vid de värderingar som byggt Europa starkt: demokrati, rättsstat, respekt för mänskliga rättigheter, fri rörlighet och öppenhet mot omvärlden. Liberalerna var i regeringsställning med och genomdrev ett nytt ramverk som gör det möjligt att markera kraftfullt mot EU-länder som kränker rättsstatens principer. Detta måste utvecklas så att kommissionen regelbundet granskar samtliga medlemsländer och

redovisar i ministerrådet. Systematiska kränkningar av medborgarnas rättigheter eller diskriminering av minoriteter ska leda till sanktioner efter beslut av EU-domstolen. Vi behöver öka vårt europeiska samarbete för att förhindra att människor hamnar i svåra och utsatta situationer samt för att förhindra att länder kränker sina egna medborgare och deras frihet. Vi anser att det bör införas EU-sanktioner mot länder som kränker egna medborgares rättigheter. Kommissionen bör omedelbart inrätta en expertgrupp som tillser att de EU-medel som Rumänien och Bulgarien får utnyttjas och når fram till landets fattiga. Liberaler arbetar för demokrati i hela världen och vi tänker aldrig vara tysta när mänskliga fri- och rättigheter kränks. Kommissionen ska fullgöra sin skyldighet att väcka artikel 7 och föreslå indragen rösträtt för länder som flagrant bryter mot grundläggande rättsstatsprinciper. Se Liberalernas EU-motion för att läsa mer om vilka EU-sanktioner Liberalerna anser att Sverige bör initiera.

HBQ-rättigheter är mänskliga rättigheter

HBQ-personers rättigheter hotas och är närmast obefintliga i många länder i världen. Detta är en följd av diktatur, svag respekt för individens frihet och urgamla normer som stämplar ut sexuella minoriteter. I 85 länder i världen klassas homosexualitet som ett brott. För flera länder och aktörer är frågan om HBQ-personer kontroversiell och blir ofta förbisedd. Det är därför extra viktigt att Sverige inte viker sig. HBQ-rättigheter är mänskliga rättigheter och länder som inte erkänner det bör bli föremål för svidande svensk kritik. Liberalerna vill därför att svensk utrikespolitik ständigt bejakar HBQ-personers rättigheter då flertalet andra väljer att slå dövörat till.

Det är viktigt att Sverige i vårt utvecklingssamarbete driver på i frågor som är politiskt känsliga i mottagarländerna. Det gäller inte minst sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR – kvinnors rätt till sin kropp och sexualitet, inklusive rätten till fri abort.

Demokrati och jämställdhet är oskiljbara. Sverige ska föra en feministisk utrikespolitik. I en konfliktfylld värld är kvinnor alltid förlorare – det är de som drabbas hårdast och vilkas rättigheter först försvagas när samhällen destabiliseras. Det är självklart att

kvinnors rättigheter måste prioriteras i alla Sveriges kontakter med omvärlden.
Kvinnors rättigheter betraktas alltför ofta som förhandlingsbara, något man kan ta itu med när resten av landets problem lösts. Det är oacceptabelt.

Jan Björklund (L)

Tina Acketoft (L)

Gulan Avcı (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Joar Forssell (L)

Roger Haddad (L)

Fredrik Malm (L)

Lina Nordquist (L)

Johan Pehrson (L)

Arman Teimouri (L)

Allan Widman (L)

Maria Arnholm (L)

Juno Blom (L)

Bengt Eliasson (L)

Helena Gellerman (L)

Robert Hannah (L)

Maria Nilsson (L)

Christer Nylander (L)

Mats Persson (L)

Barbro Westerholm (L)